

INSTRUCTIES LEREN SCHRIJVEN

1 BEDACHT DOOR

Mara Rooijmans, docente Nederlands en onderwijskunde op het Stedelijk College Eindhoven, locatie Henegouwenlaan.

2 HOE KWAM IK OP HET IDEE?

Om ideeën op te doen voor een scenario heb ik contact opgenomen met verschillende personen werkzaam op het MBO. Op die manier hoopte ik een beter beeld te krijgen van de wensen en behoeftes die er liggen op het MBO en wellicht ook in het beroepenveld. Tijdens het overleg met Maurits Prins van SVO-vakopleidingen Food kwam het idee voor een scenario omtrent instructies naar voren. Aangezien ik werkzaam ben op een school waar alleen mavo (en geen basis en kader) wordt aangeboden, was dit voor mij een scenario dat praktijkgericht is, maar dat ook past bij onze schoolpraktijk.

3 SCENARIO VOOR

Dit scenario is uitgewerkt voor leerjaar 3 van het vmbo-t met de sector Techniek.

Er zijn echter volop mogelijkheden om dit scenario ook voor andere schooltypes, leerjaren en profielen aan te passen. Wellicht vraagt dat hier en daar een wat andere opzet, maar het scenario is in principe zo geschreven dat dat ook makkelijk zou moeten kunnen.

4 TYPISCH VMBO

Dit scenario is typisch vmbo, omdat de eindopdracht heel erg praktijkgericht is. De leerlingen gaan aan de slag met een opdracht die draait om apparaten waar ze zelf mee werken op school. Daarnaast krijgen ze aan het einde van de opdracht te zien hoe goed hun instructie uitvoerbaar is, daardoor zien de

leerlingen gelijk wat de gevolgen zijn en dat spreekt leerlingen op het vmbo vaak wel aan.

5 DOELEN

Dit scenario is zo opgezet het aansluit bij meerdere grote opdrachten van Curriculum.nu. Allereerst sluit dit scenario aan bij de grote opdracht *Interactie en een rijk taalaanbod ten behoeve van taal- en denkontwikkeling*. Het scenario sluit hierbij aan, omdat de leerlingen als eerste naar verschillende instructies gaan kijken, zowel op papier als op beeld. Daar gaan ze met elkaar over in gesprek.

Daarnaast sluit het scenario aan bij de grote opdracht *Taalbewustzijn en taalleervaardigheden*. Doordat de leerlingen de instructie schrijven voor iemand die hem daadwerkelijk gaat uitvoeren, moeten de leerlingen zich ervan bewust worden wat hun taal voor effect kan hebben. Ook het krijgen van (peer)feedback maakt de leerlingen taalbewuster.

Daarnaast sluit dit scenario aan bij de grote opdracht *Doelgericht communiceren*. De leerlingen leren bij dit scenario welk taalregister en welke taalvariëteit passend zijn bij het doel, het publiek en de taalgebruikssituatie van de instructie. Ze leren welke taalnormen gelden in deze taalgebruikssituatie.

6 BESCHRIJVING

1. De leerlingen gaan een instructie schrijven voor een apparaat waar zij regelmatig mee werken binnen de sector Techniek op school (en later tijdens hun beroepspraktijk). Deze instructie schrijven zij voor een andere leerling/werknemer.
2. De leerlingen leren verschillende vormen van instructies te herkennen.
De leerlingen leren waar een goede instructie aan moet voldoen.
De leerlingen leren een goede instructie te schrijven.
De leerlingen leren een instructie te beoordelen.
3. Lessen
Les 1: De leerlingen bekijken verschillende instructies en aan de hand van deze instructies wordt een lijstje met criteria gemaakt waar een goede instructie aan moet voldoen. De docent kan ervoor kiezen om een eigen lijst met criteria achter de hand te houden om ervoor te zorgen dat de eindbeoordeling overeenkomt met datgene wat de leerlingen verwachten.
Eindresultaat: lijst met criteria voor een goede instructie.

Les 2: Bij de vorige les is het eindresultaat een lijst van criteria geweest. Deze les wordt er een filmpje bekeken waar het uitvoeren van de instructie steeds misgaat. De leerlingen moeten bepalen wat ervoor zorgt dat de instructie niet juist wordt uitgevoerd. Hoe zou de instructie kunnen worden aangepast om de uitvoering beter te laten verlopen? Eindresultaat: dieper begrip van belangrijke criteria voor een instructie.

Les 3: De leerlingen gaan deze les voor de eerste keer oefenen met het schrijven van een eigen instructie. Deze instructies gaan over simpele, korte handelingen die leerlingen (bijna) dagelijks uitvoeren, zoals veters strikken, een nieuwe app op je telefoon zetten, of een boek lenen in de mediatheek. Om te controleren of de instructie goed uitvoerbaar is, laten de leerlingen hun instructie uitvoeren door een klasgenoot. Eindresultaat: instructie voor een handeling. Op de instructie is feedback is gegeven door een klasgenoot.

Les 4: De leerlingen gaan deze les de echte instructie schrijven. De leerlingen schrijven deze instructie voor een apparaat dat ze gebruiken bij de sector Techniek. De leerlingen moeten er tijdens het schrijven van de instructie rekening mee houden dat de ingeleverde instructie uiteindelijk wordt uitgevoerd door een leek om te bepalen of de instructie goed uitvoerbaar is. De instructie moet in ieder geval voldoen aan de punten die bij de eerste twee lessen zijn besproken. Eindresultaat: eerste versie van de instructie.

Les 5: De leerlingen gaan elkaar peerfeedback geven op de instructie. Je zou er eventueel voor kunnen kiezen om de instructie echt te laten uitvoeren door de leerlingen. Bij de peerfeedback houden de leerlingen de criterialijst, zoals bepaald in les 1 en 2, bij de hand. Eindresultaat: iedere leerling heeft feedback gekregen op zijn/haar instructie.

Les 6: De leerlingen passen de instructie aan op basis van de feedback die zij gekregen hebben in les 5. Eindresultaat: definitieve versie instructie.

7 VARIATIE

De leerlingen maken bij dit scenario een instructie voor de sector Techniek, maar dit is natuurlijk makkelijk aan te passen naar een van de andere sectoren.

8 AANWIJZINGEN EN AANDACHTSPUNTEN VOOR DE DOCENT

Dit scenario komt natuurlijk het meeste tot leven als er een samenwerking is met de praktijkvakken. Overleg met de collega's uit de sector Techniek om te bepalen welke apparaten hiervoor geschikt zijn is wellicht noodzakelijk. Ook zijn er dan wellicht mogelijkheden om tijdens les 5 de instructie uit te voeren.